

9.12.2025

Kaupunginmuseon lausunto Ribbingön osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2025-008335 T 10 03 03

Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Ribbingön osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Ribbingön ennestään asemakaavoittamattomalle alueelle laaditaan asemakaava. Kaavan tarkoituksena on mahdollistaa nykyisten pientaloalueiden maltillinen täydennysrakentaminen sekä ympäristöön sopiva uudisrakentaminen kaupungin omistamilla alueilla. Samalla alueelle muodostetaan tarvittavat katu- ja kulkuyhteydet, tutkitaan alueen virkistys- ja viherverkosto sekä turvataan alueen luonto- ja kulttuuriympäristöarvot. Alueen luoteisosaan suunnitellaan myös uusi luonnonsuojelualue ja ekologinen yhteys. Ribbingön rajautuessa merenrantaan, voi alueella tarkastella myös merellistä virkistyskäyttöä ja rantatoimintojen kehittämistä.

Alue sijaitsee Talosaaren kaupunginosassa, Talosaaren eteläpuolella, Ribbingön niemellä. Suunnittelualue käsittää Talosaarentieltä haarautuvan Ribbingöntien ympäristön, osan Kantarnäsintiestä sekä Torpviken ja Bruksviken -suojelualueiden välissä sijaitsevan alueen.

Talosaari (mukaanlukien Ribbingö) oli vielä 1800-1900 -luvun taitteessa oma saarensa, mutta alavia maita Talosaaren ja Ribbingön välillä on myöhemmin kuivatettu säätelemällä vesiperäisen maan vedentasaon vesipumppujen avulla. Ribbingö lohkottiin Husön tilasta RN:1 vuosina 1939-40 ja siitä jaettiin 34 uutta 0,6-1,4 ha kokoista rantatonttia. Näistä ensimmäisen Huson omistaja insinööri Bertel Huber myi vuonna 1948 ja lisää tontteja hän asetti myyntiin vuodesta 1951 eteenpäin. Ensimmäinen tieyhteys saareen saatiin kuivatuksen jälkeen rakennettua vuonna 1952. Suurin osa rakennuksista on rakennettu 1950- ja 1970-luvuilla, mutta joitain uudempia rakennuksia on 2000-luvun puolelta.

Östersundomin täydentävässä rakennusinventoinnissa alueelta on tunnistettu vaalittavia kulttuuriympäristökohteita. Viitaten kaavan tavoitteisiin kulttuuriympäristöarvojen turvaamisesta, tulee kohteille Cap Arvid (91-439-1-48), Ribbingö 23 (91-439-1-53), Ribbingö 26 (91-439-1-51), Dox (91-439-1-44), Ribbingö 31 (91-439-1-36) sekä Husö (91-439-1-58) osoittaa sr-2 merkintä.

9.12.2025

Arkeologia

Suunnittelualueen länsiosassa, Kantarnäsintien itäpuolella sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) rauhoittaman kiinteän muinaisjäännöksen, historiallisen ajan torpanpaikan Östersundom Kantarnäs torppa (muinaisjäännösrekisteritunnus 1000010719) aluerajaus. Torppa ajoittuu 1700-luvulle, nykyään tontti on autioitunut. Kohde on paikannettu ja rajattu inventoinnissa vuonna 2007 (Suhonen, V.-P. & Koivisto. A. 2007: Sipoon historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointi 2007. Museovirasto/RHO). Kohde on tarkastettu vuonna 2020 (J. Lagerstedt/Helsingin kaupunginmuseo, tarkastus) ja vuonna 2022–2023 (Hämäläinen & Ahvonen 2022–2023: Helsingin kaupungin Östersundomin osayleiskaava-alueen esihistoriallisen ja historiallisen ajan muinaisjäännösten arkeologisen inventoinnin päivitys). Kohteen rajausta perustuu historialliseen karttamateriaaliin, topografiaan ja maastohavaintoihin kohteella. Kohteen rajausta ei ole määritelty kajoavin menetelmin.

Muinaisjäännöksen aluerajaus tulisi merkitä kaavaan sm-merkinnällä ja liittää siihen kaavamääräys 'Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain (295/1963) nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä on neuvoteltava kaupunginmuseon kanssa.'

Suunnittelualueen lähistöllä Talosaarentien pohjoispuolella sijaitsee kiinteä muinaisjäännös Marbacken (1000023392), joka on havaittu inventoinnissa 2022–2023 (Hämäläinen & Ahvonen). Kohde on tulkittu nauriskuoppa-alueeksi ja alueelta on saatu metallinilmaisintulokset 2014 metallinen nuolenkärjen katkelma (KM 39828: 1, muinaisjäännösrekisteriin on lisätty ajoitukseksi keskiaikainen/rautakautinen 10/2023).

Suunnittelualueen lähistöllä Kantarnäsintien länsipuolella sijaitsee kiinteä muinaisjäännös, historiallisen ajan hiilimiilukohde Kantarnäs hiilimiilu (1000095273), joka on havaittu Helsingin kaupunginmuseon inventoinnissa 2024-2025 (raportti valmistuu vuoden 2025 lopulla).

OAS-aineistosta ei vielä ilmene tarkemmin jalankulun, pyöräilyn tai pysäköintiratkaisujen sijainti. Ribbingö ja sen lähiympäristö (Vikkulla, Talosaari) ovat arkeologisen potentiaalin näkökulmasta erittäin kiinnostavaa aluetta. Ympäristöstä on saatu metallinilmaisintulokset, joiden on arvioitu ajoittuvan rautakaudelle/keskiajalle ja historialliselle ajalle ja alueella on vanhaa kylä- ja torppa-asutusta. Helsingin kaupunginmuseo tarkastelee aluetta vielä tämän kaavaprosessin aikana ja tekee harkintansa mukaan maastotarkastuksia. Historiallisten teiden osalta tiedot täydentyvät vuoden 2025 loppuun mennessä, kun Helsingin kaupunginmuseon suorittama Helsingin manneraluetta koskeva perusinventointi on valmistunut.

9.12.2025

tointi 2024–2025 valmistuu. Mikäli historiallisten teiden inventoinnissa tai maastotarkastuksessa tulee esille kohteita, jotka tulisi huomioida kaavaprosessissa, tulee kaupunginmuseo esittämään näkemyksensä näiden osalta kaavaprosessin aikana.

Vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta on kuultu Museovirastoa. Asemakaava-alueella on kaksi vedenalaista muinaisjäännettä, jotka ovat muinaisjäännesrekisterissä nimillä Ribbingö 1 <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1019> ja Ribbingö 2 <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1020> Muinaisjäännökset on merkittävä kaavakartalle. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan kaava-alueella saatetaan tarkastella myös merellistä virkistyskäyttöä ja rantatoimintojen kehittämistä. Mikäli kaava-alueelle suunnitellaan vesialueen muuttuvaa käyttöä, on tarpeen kuulla museoviranomaisia vedenalaisen kulttuuriperinnön selvitystarpeesta. Meriarkeologian harrastajat ovat havainneet kaava-alueella tunnetut vedenalaisen muinaisjäännökset 1990-luvulla ja niistä on olemassa puutteellisesti tietoa. Kaavan vesialueelta ei ole käytettävissä kattavaa tietoa vedenalaisen kulttuuriperinnön tilanteesta meriarkeologisten inventointien puuttuessa.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
[juha.h.vuorinen\(a\)hel.fi](mailto:juha.h.vuorinen(a)hel.fi)

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö